

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Δεκεμβρίου 2011

για το πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (2012-2013)

(2012/93/Ευρατόμ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 7,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία υπεβλήθη κατόπιν διαβούλευσης με την επιστημονική και τεχνική επιτροπή,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο συνδυασμός των εθνικών και των ευρωπαϊκών προσπαθειών στον τομέα της έρευνας και της εκπαίδευσης αποτελεί βασική προϋπόθεση για την προώθηση και την κατοχύρωση της οικονομικής μεγέθυνσης και της ευημερίας των πολιτών στην Ευρώπη.
- (2) Το πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (2012-2013), (εφεξής «το πρόγραμμα-πλαίσιο»), θα πρέπει να συμπληρώσει άλλες δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πεδίο της πολιτικής για την έρευνα που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 17ης Ιουνίου 2010, ιδίως τις δράσεις στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, την ανταγωνιστικότητα και καινοτομία, τη βιομηχανία, την απασχόληση και το περιβάλλον.
- (3) Το πρόγραμμα-πλαίσιο θα πρέπει να βασισθεί στα επιτεύγματα του έβδομου προγράμματος-πλαισίου που θεσπίστηκε με την απόφαση 2006/970/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και κατάρτισης (2007-2011) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) ⁽³⁾ και, παράλληλα, να περιλάβει απαραίτητη ενισχυμένη έμφαση στην πυρηνική ασφάλεια, συμβάλλοντας στον αναπροσανατολισμό της πυρηνικής έρευνας. Θα πρέπει επίσης να συντελέσει στη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και να κινείται στην κατεύθυνση της ανάπτυξης μιας οικονομίας και μιας κοινωνίας της γνώσης στην Ευρώπη.

(4) Το πρόγραμμα-πλαίσιο θα πρέπει να συμβάλει στην υλοποίηση της Ένωσης καινοτομίας, μιας από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής Ευρώπη 2020, η οποία υιοθετήθηκε με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου στις συνόδους του της 25ης και 26ης Νοεμβρίου 2010, ενισχύοντας τον ανταγωνισμό για επιστημονική αριστεία και επιταχύνοντας την υλοποίηση καιρικών καινοτομιών στο πεδίο της πυρηνικής ενέργειας, ήτοι της σύντηξης και της πυρηνικής ασφάλειας, και να συντελέσει στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνιστούν το ενεργειακό και η αλλαγή του κλίματος.

(5) Στο πλαίσιο της ενεργειακής πολιτικής για την Ευρώπη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις συνόδους του στις 8 και 9 Μαρτίου 2007 επιβεβαίωσε ότι εναπόκειται στο κάθε κράτος μέλος να αποφασίσει κατά πόσον θα βασιστεί στην πυρηνική ενέργεια και τόνισε ότι αυτό πρέπει να γίνει με παράλληλη βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας και της διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων. Αναγνώρισε επίσης ότι η πυρηνική ενέργεια αποτελεί, για ορισμένα κράτη μέλη, ενδιάμεση τεχνολογική λύση.

(6) Παρά τη δυνητική επίδραση της πυρηνικής ενέργειας στον ενεργειακό εφοδιασμό και την οικονομική ανάπτυξη, σοβαρά πυρηνικά ατυχήματα ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί η μέγιστη δυνατή προσοχή στο πρόγραμμα-πλαίσιο σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας και, όπου απαιτείται, προστασίας. Στο πρόγραμμα-πλαίσιο, οι πτυχές που αφορούν την προστασία θα πρέπει να περιορίζονται στις άμεσες δράσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC).

(7) Το ευρωπαϊκό στρατηγικό σχέδιο ενεργειακών τεχνολογιών (σχέδιο ΣΕΤ), που καταρτίστηκε με τα συμπεράσματα της 28ης Φεβρουαρίου 2008, επιταχύνει τη συγκρότηση μιας δέσμης τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Στη συνεδρίαση της 4ης Φεβρουαρίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη της θα προωθήσουν τις επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σε ασφαλείς και αειφορικές τεχνολογίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και θα επικεντρωθούν στην υλοποίηση των τεχνολογικών προτεραιοτήτων που καθιερώνει το σχέδιο ΣΕΤ.

(8) Η Κοινότητα δημιούργησε ενιαίο και πλήρως ενοποιημένο ερευνητικό πρόγραμμα σύντηξης που έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στην ανάπτυξη της σύντηξης ως πηγής ενέργειας.

(9) Έπειτα από την απόφαση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2005, η Κοινότητα προσχώρησε, στις 11 Μαΐου 2006, στη συμφωνία-πλαίσιο για διεθνή συνεργασία στην

⁽¹⁾ Γνώμη της 17ης Νοεμβρίου 2011 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Γνώμη η οποία διατυπώθηκε κατόπιν μη υποχρεωτικής διαβούλευσης.

⁽²⁾ ΕΕ C 318 της 29.10.2011, σ. 127. Γνώμη η οποία διατυπώθηκε κατόπιν μη υποχρεωτικής διαβούλευσης.

⁽³⁾ ΕΕ L 400 της 30.12.2006, σ. 60.

έρευνα και ανάπτυξη του διεθνούς φόρουμ IV της γενιάς (GIF). Το GIF συντονίζει την πολυμερή συνεργασία στην έρευνα του προκαταρκτικού σχεδιασμού σε σειρά προηγμένων πυρηνικών συστημάτων η οποία σκοπό έχει, μεταξύ άλλων, να ανταποκριθεί θετικά στις ανησυχίες σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια, τα απόβλητα και τη διάδοση καθώς και την πρόσληψη των θεμάτων αυτών από το κοινό, που εμπίπτουν στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαisiού.

- (10) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ανάγκη εξασφάλισης δεξιοτήτων στο πεδίο της πυρηνικής ενέργειας, που υιοθετήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της 1ης και 2ας Δεκεμβρίου 2008, αναγνωρίζεται η κεφαλαιώδης σημασία της διατήρησης στην Κοινότητα υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης στο πεδίο της πυρηνικής ενέργειας.
- (11) Το 2010, η Επιτροπή παρέλαβε τις τελικές εκδόσεις μιας εξωτερικής αξιολόγησης όσον αφορά την υλοποίηση και τα αποτελέσματα των κοινοτικών δραστηριοτήτων στην πυρηνική έρευνα κατά την περίοδο 2007-2009, τόσο στις άμεσες όσο και στις έμμεσες δράσεις.
- (12) Η υλοποίηση του διεθνούς θερμοπυρηνικού πειραματικού αντιδραστήρα (ITER) στην Ευρώπη, σε συνδυασμό με τη συμφωνία της 21ης Νοεμβρίου 2006 για την ίδρυση του διεθνούς οργανισμού ενέργειας σύντηξης ITER με σκοπό την από κοινού υλοποίηση του έργου ITER ⁽¹⁾, θα πρέπει να είναι το κεντρικό χαρακτηριστικό των δραστηριοτήτων έρευνας στη σύντηξη βάσει του προγράμματος-πλαisiού.
- (13) Οι δραστηριότητες της Κοινότητας που συντείνουν στην υλοποίηση του ITER, ιδίως για την κατασκευή του ITER στο Cadarache και για τη διεξαγωγή της έρευνας και ανάπτυξης για την τεχνολογία του ITER κατά τη διάρκεια του προγράμματος-πλαisiού πρέπει να διευθύνονται από την ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για την υλοποίηση του ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης (Fusion for Energy), σύμφωνα με την απόφαση 2007/198/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 27ης Μαρτίου 2007, για την ίδρυση της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης και περί παραχωρήσεως προνομίων σε αυτήν ⁽²⁾.
- (14) Οι ερευνητικές δραστηριότητες που υποστηρίζει το πρόγραμμα-πλαίσιο θα πρέπει να τηρούν τις θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αντανakλώνται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (15) Η παρούσα απόφαση θα πρέπει να καθορίσει, για τη συνολική διάρκεια του προγράμματος-πλαisiού, χρηματοδοτικό κονδύλιο που θα αποτελεί, για την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, προνομιακή αναφορά κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού, κατά την έννοια του σημείου 37 της διοργανικής συμφωνίας, της 17ης Μαΐου 2006, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, για δημοσιονομική πειθαρχία και χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ⁽³⁾.
- (16) Το JRC θα πρέπει να συμβάλει στην παροχή επιστημονικής και τεχνολογικής υποστήριξης, προσαρμοσμένης στις ανάγκες των πελατών, για τη διατύπωση, την ανάπτυξη, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των ενωσιακών πολιτικών,

εστιάζοντας ιδιαίτερα τις εργασίες του στην έρευνα για την πυρηνική ασφάλεια και προστασία. Εν προκειμένω, το JRC θα πρέπει να εξακολουθήσει να λειτουργεί ως ανεξάρτητο κέντρο αναφοράς της Ένωσης για την επιστήμη και την τεχνολογία, στα πεδία της ιδιαίτερης αρμοδιότητάς του. Το JRC θα πρέπει να διαθέτει κυρίως την απαιτούμενη ικανότητα να παρέχει ανεξάρτητη επιστημονική και τεχνική εμπειρογνομosύνη στον τομέα των πυρηνικών συμβάντων και ατυχημάτων.

- (17) Η διεθνής και η παγκόσμια διάσταση των ευρωπαϊκών ερευνητικών δραστηριοτήτων είναι σημαντική για την αποκόμιση αμοιβαίου οφέλους. Το πρόγραμμα-πλαίσιο θα πρέπει να είναι ανοιχτό στη συμμετοχή χωρών που έχουν συνάψει τις απαραίτητες προς τούτο συμφωνίες, ενώ θα πρέπει επίσης να είναι ανοιχτό, σε επίπεδο έργων και σε βάση αμοιβαίου οφέλους, στη συμμετοχή φορέων από τρίτες χώρες και διεθνών οργανισμών επιστημονικής συνεργασίας.
- (18) Το πρόγραμμα-πλαίσιο θα πρέπει να συμβάλει στη διεύρυνση της Ένωσης παρέχοντας επιστημονική και τεχνολογική υποστήριξη στις υποψήφιες χώρες, ώστε να εφαρμόσουν το κεκτημένο της Ένωσης και να ενσωματωθούν στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας.
- (19) Η ανακοίνωση της Επιτροπής, της 26ης Μαρτίου 2009, για τη μη διάδοση των πυρηνικών, αναγνωρίζει τον ρόλο του JRC στο πεδίο της έρευνας και εκπαίδευσης στην πυρηνική προστασία.
- (20) Κατάλληλα μέτρα θα πρέπει επίσης να ληφθούν για την πρόληψη παρατυπιών και κρουσμάτων απάτης, καθώς και για την ανάκτηση απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή κακώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽⁴⁾, τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτόπου η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες ⁽⁵⁾ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) ⁽⁶⁾,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Θέσπιση του προγράμματος-πλαisiού

Θεσπίζεται, για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2012 έως 31 Δεκεμβρίου 2013, πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας και εκπαίδευσης στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, (εφεξής «το πρόγραμμα-πλαίσιο»).

Άρθρο 2

Στόχοι

1. Το πρόγραμμα-πλαίσιο επιδιώκει τους γενικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 1 και στο άρθρο 2 στοιχείο α) της Συνθήκης,

⁽¹⁾ EE L 358 της 16.12.2006, σ. 62.

⁽²⁾ EE L 90 της 30.3.2007, σ. 58.

⁽³⁾ EE C 139 της 14.6.2006, σ. 1.

⁽⁴⁾ EE L 312 της 23.12.1995, σ. 1.

⁽⁵⁾ EE L 292 της 15.11.1996, σ. 2.

⁽⁶⁾ EE L 136 της 31.5.1999, σ. 8.

δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην πυρηνική προστασία και ασφάλεια και την προστασία από τη ραδιενέργεια, συμβάλλοντας παράλληλα στη δημιουργία της Ένωσης καινοτομίας και στηριζόμενο στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας.

2. Το πρόγραμμα-πλαίσιο περιλαμβάνει κοινοτικές δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης, διεθνούς συνεργασίας, διάδοσης τεχνικών πληροφοριών, δραστηριότητες εκμετάλλευσης και εκπαίδευσης, οι οποίες εκτίθενται σε δύο ειδικά προγράμματα.

3. Το πρώτο ειδικό πρόγραμμα καλύπτει τις ακόλουθες έμμεσες δράσεις:

α) έρευνα στο πεδίο της ενέργειας σύντηξης, με στόχο την ανάπτυξη τεχνολογίας για ασφαλή, αειφόρο, φιλική προς το περιβάλλον και οικονομικά βιώσιμη πηγή ενέργειας·

β) πυρηνική σχάση, ασφάλεια και ακτινοπροστασία, με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας της πυρηνικής σχάσης και των λοιπών χρήσεων της ακτινοβολίας στη βιομηχανία, την ιατρική και τη βελτίωση της διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων.

4. Το δεύτερο ειδικό πρόγραμμα καλύπτει τις άμεσες ερευνητικές δραστηριότητες του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) στον τομέα της διαχείρισης των πυρηνικών αποβλήτων, των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, της πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας.

5. Οι στόχοι και οι γενικές γραμμές των δύο ειδικών προγραμμάτων εκτίθενται στο παράρτημα I.

Άρθρο 3

Μέγιστο ποσό και κατανεμόμενα μερίδια σε κάθε ειδικό πρόγραμμα

Το μέγιστο ποσό για την υλοποίηση του προγράμματος-πλαισίου είναι 2 560 270 000EUR. Το ποσό αυτό κατανέμεται ως εξής:

α) για το αναφερόμενο στο άρθρο 2 παράγραφος 3 ειδικό πρόγραμμα που θα εκτελεστεί με έμμεσες δράσεις:

— έρευνα στο πεδίο της ενέργειας σύντηξης	2 208 809 000 ευρώ ⁽¹⁾ .
— πυρηνική σχάση, ασφάλεια και ακτινοπροστασία	118 245 000 ευρώ.

β) για το αναφερόμενο στο άρθρο 2 παράγραφος 4 ειδικό πρόγραμμα που θα εκτελεστεί με άμεσες δράσεις:

— δραστηριότητες του JRC στον πυρηνικό τομέα	233 216 000 ευρώ.
--	-------------------

Οι λεπτομερείς κανόνες της χρηματοδοτικής συμμετοχής της Κοινότητας στο πρόγραμμα-πλαίσιο καθορίζονται στο παράρτημα II.

Άρθρο 4

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Για κοινοτικές δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης, ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 και ο κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 εφαρμόζονται για κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της αθέτησης συμβατικής υποχρέωσης που υφίσταται με βάση το πρόγραμμα-πλαίσιο, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα εκμετάλλευσης, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί με αδικαιολόγητη δαπάνη ο γενικός προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή προϋπολογισμοί που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης από αυτήν.

Άρθρο 5

Θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας

Όλες οι ερευνητικές δραστηριότητες που διεξάγονται βάσει του προγράμματος-πλαισίου υλοποιούνται σύμφωνα με θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας.

Άρθρο 6

Παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί συνεχώς και συστηματικά την υλοποίηση του προγράμματος-πλαισίου και των ειδικών του προγραμμάτων και εξασφαλίζει την τακτική υποβολή εκθέσεων και τη διάδοση των αποτελεσμάτων της εν λόγω παρακολούθησης. Στις αρχές του 2013, υποβάλλεται στο Συμβούλιο ειδική έκθεση παρακολούθησης, η οποία είναι αφιερωμένη στην εφαρμογή των δραστηριοτήτων πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας του προγράμματος-πλαισίου.

2. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος-πλαισίου, η Επιτροπή διεξάγει, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2015, εξωτερική αξιολόγηση από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες της φιλοσοφίας, της υλοποίησης και των αποτελεσμάτων του. Η Επιτροπή ανακοινώνει τα πορίσματα αυτής της αξιολόγησης, καθώς και τις σχετικές παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 19 Δεκεμβρίου 2011.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. KOROLEC

⁽¹⁾ Από το συνολικό αυτό ποσό, θα δεσμευθεί επαρκής χρηματοδότηση και για δραστηριότητες εκτός της κατασκευής του ITER, οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα I.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα-πλαίσιο απαρτίζεται από δύο μέρη, εκ των οποίων το πρώτο αντιστοιχεί στις «έμμεσες» δράσεις που αφορούν την έρευνα στο πεδίο της ενέργειας σύντηξης και την πυρηνική σχάση και ακτινοπροστασία, ενώ το δεύτερο αντιστοιχεί στις «άμεσες» ερευνητικές δραστηριότητες του ΚΚΕρ.

I.A. ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΝΤΗΞΗΣ

Στόχος

Ανάπτυξη της βάσης γνώσεων για το έργο ITER και υλοποίηση του ITER, ως μείζον βήμα προς τη δημιουργία πρωτοτύπων αντιδραστήρων για ασφαλείς, αειφόρους, φιλικούς προς το περιβάλλον και οικονομικά βιώσιμους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής.

Φιλοσοφία

Η σύντηξη διαθέτει το δυναμικό, σε λίγες δεκαετίες από σήμερα, να έχει μείζονα συμβολή στον αειφόρο και ασφαλή ενεργειακό εφοδιασμό της Ένωσης. Η επιτυχής της εξέλιξη μπορεί να προσφέρει ασφαλή, αειφόρο και φιλική προς το περιβάλλον ενέργεια. Ο μακροπρόθεσμος στόχος της ευρωπαϊκής έρευνας στο πεδίο της σύντηξης, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες των κρατών μελών και των συνδεδεμένων τρίτων χωρών σε αυτόν τον τομέα, είναι η από κοινού δημιουργία πρωτοτύπων αντιδραστήρων για μονάδες ηλεκτροπαραγωγής οι οποίες θα πληρούν αυτές τις απαιτήσεις και παράλληλα θα είναι οικονομικά βιώσιμες.

Πρώτη προτεραιότητα της στρατηγικής για την επίτευξη αυτού του μακροπρόθεσμου στόχου είναι η κατασκευή του ITER (μείζονος πειραματικής εγκατάστασης για την απόδειξη της επιστημονικής και τεχνικής εφικτότητας της ενέργειας από πυρηνική σύντηξη) και, στη συνέχεια, η κατασκευή του DEMO, μιας μονάδας επίδειξης της ηλεκτροπαραγωγής από σύντηξη. Η κατασκευή του ITER θα συνοδεύεται από ένα στοχευμένο πρόγραμμα υποστήριξης E & A για τον ITER και περιορισμένων δραστηριοτήτων για τις τεχνολογίες και τη φυσική της σύντηξης που απαιτούνται για τον DEMO.

Η παγκόσμια διάσταση της E&A για σύντηξη περιέχεται στη συμφωνία της 21ης Νοεμβρίου 2006, για την ίδρυση του διεθνούς οργανισμού ενέργειας σύντηξης για το έργο ITER και τη συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης της Ιαπωνίας και της Κοινότητας για την από κοινού υλοποίηση των δραστηριοτήτων ευρύτερης θέωρησης στον ερευνητικό τομέα της ενέργειας ⁽¹⁾.

Επιδιώκεται επίσης η διεθνής συνεργασία, στο πλαίσιο οκτώ υφιστάμενων διμερών συμφωνιών συνεργασίας σε θέματα σύντηξης μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών.

Δραστηριότητες

1. Η υλοποίηση του ITER

Εν προκειμένω, περιλαμβάνονται δραστηριότητες προς υποστήριξη της από κοινού υλοποίησης του ITER, ιδίως η διοίκηση του Διεθνούς Οργανισμού ITER και της Ευρωπαϊκής Κοινής Επιχείρησης για τον ITER, η διαχείριση και η στελέχωση, η γενική τεχνική και διοικητική υποστήριξη, η κατασκευή εξοπλισμού και εγκαταστάσεων, καθώς και η υποστήριξη του έργου κατά την κατασκευή.

2. E&A προς προετοιμασία της λειτουργίας του ITER

Ένα εστιασμένο πρόγραμμα φυσικής και τεχνολογίας θα αξιοποιήσει το Joint European Torus (JET) και άλλες συναφείς με τον ITER διατάξεις μαγνητικής συγκράτησης. Θα αξιολογήσει συγκεκριμένες βασικές τεχνολογίες για τον ITER, θα εδραιώσει τις επιλογές του έργου ITER και θα προετοιμάσει τη λειτουργία του ITER.

3. Περιορισμένες δραστηριότητες τεχνολογικής προετοιμασίας του DEMO

Θα αναπτυχθούν περαιτέρω υλικά σύντηξης και βασικές τεχνολογίες για τη σύντηξη, ενώ θα συνεχιστούν οι εργασίες της ομάδας που προετοιμάζει την κατασκευή της Διεθνούς Εγκατάστασης Ακτινοβόλησης Υλικών Σύντηξης (IFMIF).

4. Δραστηριότητες E&A μακροπρόθεσμου ορίζοντα

Θα διεξαχθούν περιορισμένες δραστηριότητες με αντικείμενο την περαιτέρω εξέλιξη αρχών σχεδιασμού για συστήματα μαγνητικής συγκράτησης (με έμφαση στην προετοιμασία της λειτουργίας του W7-X stellarator), καθώς και δραστηριότητες θεωρητικής μελέτης και μοντελοποίησης με στόχο μια συνολική κατανόηση της συμπεριφοράς της σύντηξης πλάσματος.

5. Ανθρώπινοι πόροι, εκπαίδευση και κατάρτιση

Λαμβανομένων υπόψη των άμεσων και μεσοπρόθεσμων αναγκών του ITER, και με προοπτική την περαιτέρω ανάπτυξη της σύντηξης, θα αναληφθούν πρωτοβουλίες με σκοπό την εκπαίδευση της «γενιάς του ITER», από άποψη αριθμού στελεχών, εύρους δεξιοτήτων και υψηλού επιπέδου κατάρτισης και εμπειρίας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 246 της 21.9.2007, σ. 34.

6. Υποδομές

Ο ITER θα αποτελέσει νέα ερευνητική υποδομή με ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση.

7. Βιομηχανικές διαδικασίες και μεταφορά τεχνολογίας

Απαιτούνται νέες οργανωτικές δομές για την ταχεία μεταφορά των καινοτομιών που προκύπτουν από τον ITER προς την ευρωπαϊκή βιομηχανία. Τούτο θα αποτελέσει καθήκον του φόρουμ Καινοτομίας της Βιομηχανίας Σύντηξης, που θα καταρτίσει χάρτη πορείας της τεχνολογίας σύντηξης και πρωτοβουλίες ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων, με έμφαση στην καινοτομία και το δυναμικό παροχής νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

I.B. ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΣΧΑΣΗ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΚΤΙΝΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Στόχος

Ανάπτυξη στερεής επιστημονικής και τεχνικής βάσης για να επιταχυνθούν οι πρακτικές εξελίξεις σε ό,τι αφορά την ασφαλέστερη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων με μακρά διάρκεια ζωής, ιδίως με βελτίωση της ασφάλειας⁽¹⁾ και παράλληλη συμβολή στην αποτελεσματική χρήση των πόρων και την αποδοτικότητα του κόστους της πυρηνικής ενέργειας και διασφάλιση στέρεου και κοινωνικά αποδεκτού συστήματος προστασίας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις της ιοντίζουσας ακτινοβολίας.

Φιλοσοφία

Η πυρηνική ενέργεια αποτελεί ένα στοιχείο της συζήτησης σχετικά με την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της Ευρώπης από τις εισαγωγές. Στο ευρύτερο πλαίσιο της εξεύρεσης ενός βιώσιμου συνδυασμού πηγών ενέργειας για το μέλλον, το πρόγραμμα-πλαίσιο θα συμβάλει εξάλλου μέσω των ερευνητικών του δραστηριοτήτων στη συζήτηση για τα πλεονεκτήματα και τους περιορισμούς της ενέργειας από την πυρηνική σχάση για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Διασφαλίζοντας ακόμη μεγαλύτερα επίπεδα ασφάλειας, οι πλέον προηγμένες πυρηνικές τεχνολογίες μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε σημαντικές βελτιώσεις στην αποτελεσματικότητα και τη χρήση των πόρων και την παραγωγή λιγότερων αποβλήτων σε σχέση με τους παρόντες σχεδιασμούς. Θα δοθεί η μεγαλύτερη δυνατή προσοχή στις πτυχές πυρηνικής ασφάλειας.

Χρειάζονται και άλλες προσπάθειες για να εξασφαλισθεί η συνέχιση των εξαιρετικών επιδόσεων της Κοινότητας όσον αφορά την ασφάλεια, η δε βελτίωση της ακτινοπροστασίας παραμένει μεταξύ των προτεραιοτήτων. Η ασφάλεια λειτουργίας των πυρηνικών αντιδραστήρων και η διαχείριση των αποβλήτων συνιστούν δύο κείριους παράγοντες για την αντιμετώπιση των οποίων καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες σε τεχνικό επίπεδο, χρειάζεται όμως και συγκροτημένη δράση από την πολιτική και την κοινωνία. Σε όλες τις χρήσεις της ακτινοβολίας, είτε πρόκειται για τη βιομηχανία είτε για την ιατρική, η πρωταρχική αρχή που πρέπει να τηρείται είναι η προστασία του ανθρώπου και του περιβάλλοντος. Η επίτευξη υψηλών επιπέδων ασφάλειας θα είναι και η βασική επιδίωξη των δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν σε όλους τους θεματικούς τομείς του παρόντος σκέλους. Η επίτευξη υψηλών επιπέδων ασφάλειας θα είναι και η βασική επιδίωξη των δραστηριοτήτων που θα αναληφθούν σε όλους τους θεματικούς τομείς του παρόντος σκέλους.

Από την έναρξη του έβδομου προγράμματος-πλαισίου της Ευρατόμ, έχουν δρομολογηθεί τρεις μείζονες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες συνεργασίας στην πυρηνική επιστήμη και τεχνολογία. Πρόκειται για την τεχνολογική πλατφόρμα βιώσιμης πυρηνικής ενέργειας (SNETP), την τεχνολογική πλατφόρμα για την τελική διάθεση σε γεωλογικούς σχηματισμούς (IGDTP) και την ευρωπαϊκή διεπιστημονική πρωτοβουλία χαμηλής δόσης (MELODI). Οι δραστηριότητες της SNETP και της IGDTP αντιστοιχούν σε μεγάλο βαθμό με τις προτεραιότητες του στρατηγικού σχεδίου ενεργειακών τεχνολογιών, ενώ μια βασική ομάδα οργανισμών της SNETP είναι υπεύθυνες για την υλοποίηση της ESNII, της Ευρωπαϊκής Βιομηχανικής Πρωτοβουλίας στο πεδίο της Βιώσιμης Πυρηνικής Ενέργειας. Περιλαμβάνουν δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος-πλαισίου, ιδίως σε ό,τι αφορά την πυρηνική ασφάλεια.

Αυξάνεται συνεχώς η αλληλεπίδραση μεταξύ των SNETP, IGDTP και MELODI και άλλων φόρουμ ενδιαφερομένων σε ενωσιακό επίπεδο, όπως το ευρωπαϊκό φόρουμ για την πυρηνική ενέργεια (ENEF) και η Ομάδα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας (ENSREG)· θα επιδιωχθούν και άλλες συνεργίες μέσω των δραστηριοτήτων του προγράμματος-πλαισίου, ενώ υπενθυμίζεται ότι η ανάπτυξη βιομηχανικών προϊόντων και υπηρεσιών θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί από την ίδια τη βιομηχανία.

Βασικό μέλημα του προγράμματος-πλαισίου είναι η προώθηση υψηλού επιπέδου προστασίας, λαμβανομένου επίσης υπόψη του διεθνούς πλαισίου. Θα συνεχίσει επίσης να υποστηρίζει πρωτοβουλίες που διασφαλίζουν ότι οι εγκαταστάσεις, η εκπαίδευση και οι δυνατότητες εκπαίδευσης στην Ευρώπη θα παραμείνουν οι ενδεδειγμένες ενόψει των τρεχουσών κατευθύνσεων των εθνικών προγραμμάτων και προς το βέλτιστο συμφέρον της Ένωσης ως συνόλου, ιδίως σε ό,τι αφορά την πυρηνική ασφάλεια και την ακτινοπροστασία. Τούτο, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, θα εξασφαλίσει ότι διατηρείται η λογική που συνέχει την προστασία.

Δραστηριότητες

1. Διαχείριση των τελικών ραδιενεργών αποβλήτων.

Θα εφαρμοσθούν ερευνητικές δραστηριότητες προσανατολισμένες στην υλοποίηση, που αφορούν τις εκκρεμείς βασικές πτυχές της διάθεσης αναλωμένων πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων μακράς διάρκειας ζωής σε βαθείς γεωλογικούς σχηματισμούς και, κατά περίπτωση, επίδειξη τεχνολογιών και ασφάλειας, και με σκοπό να υποστηριχθεί η διαμόρφωση κοινής ευρωπαϊκής θεώρησης όσον αφορά βασικά ζητήματα διαχείρισης αποβλήτων από την απόρριψη μέχρι τη διάθεσή τους.

⁽¹⁾ Οι ερευνητικές δραστηριότητες που συνδέονται με την πυρηνική προστασία καλύπτονται από τον τίτλο II «Πυρηνικές δραστηριότητες του Κοινού Κέντρου Έρευνών (ΚΚΕρ)».

2. Συστήματα αντιδραστήρων

Έρευνα που σκοπό έχει να στηρίξει την ασφαλή λειτουργία όλων των σχετικών συστημάτων αντιδραστήρων (συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων του κύκλου του πυρηνικού καυσίμου) που χρησιμοποιούνται στην Ευρώπη ή, στον βαθμό που κρίνεται αναγκαίο για να παραμείνει στην Ευρώπη εκτενής εμπειρογνομosύνη σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια, των τύπων αντιδραστήρων που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν στο μέλλον, επικεντρώνοντας αποκλειστικά στις πτυχές ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων όλων των πτυχών του κύκλου του πυρηνικού καυσίμου, όπως ο διαχωρισμός και η μεταστοιχείωση. Συνοδευτικά μέτρα που αποσκοπούν στο να συμβάλουν στη συζήτηση για έναν βιώσιμο συνδυασμό πηγών ενέργειας στην Ευρώπη

3. Ακτινοπροστασία

Έρευνα, ιδίως σχετικά με τους κινδύνους της έκθεσης σε χαμηλές δόσεις ακτινοβολίας, τις χρήσεις της ακτινοβολίας για ιατρικούς σκοπούς και τη διαχείριση ατυχημάτων, με σκοπό τη δημιουργία επιστημονικής βάσης για ένα στέρεο, δίκαιο και κοινωνικά αποδεκτό σύστημα προστασίας, όπου θα λαμβάνονται επίσης υπόψη τα οφέλη από τις χρήσεις της ακτινοβολίας στην ιατρική και τη βιομηχανία.

4. Υποδομές

Υποστήριξη για τη χρησιμοποίηση και τη διαρκή διαθεσιμότητα βασικών ερευνητικών υποδομών στα ανωτέρω θεματικά πεδία προτεραιότητας, καθώς και συνεργασία μεταξύ τους.

5. Ανθρώπινοι πόροι και κατάρτιση

Υποστήριξη της διατήρησης και περαιτέρω ανάπτυξης των επιστημονικών δεξιοτήτων και προσόντων ώστε να κατοχυρωθεί η μακροπρόθεσμη διαθεσιμότητα και επάρκεια προσόντων των ερευνητών, μηχανικών και υπαλλήλων στον πυρηνικό τομέα.

II. ΠΥΡΗΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ (JRC)

Στόχος

Στόχος του πυρηνικού ειδικού προγράμματος του ΚΚΕρ είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων σε E & A βάσει της Συνθήκης, με ιδιαίτερη έμφαση στην πυρηνική ασφάλεια και την ακτινοπροστασία, και η παροχή υποστήριξης στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη στα θέματα των διασφαλίσεων και της μη διάδοσης πυρηνικών, της διαχείρισης αποβλήτων, της ασφαλείας πυρηνικών εγκαταστάσεων και του κύκλου καυσίμου, της ραδιενέργειας στο περιβάλλον και της ακτινοπροστασίας. Το ΚΚΕρ θα ενισχύσει περαιτέρω τον ρόλο του ως ευρωπαϊκού σημείου αναφοράς για τη διάδοση πληροφοριών, την κατάρτιση και την εκπαίδευση επαγγελματιών και νέων επιστημόνων, ιδίως στους τομείς της πυρηνικής ασφαλείας και προστασίας και της ακτινοπροστασίας.

Φιλοσοφία

Υπάρχει σαφής ανάγκη ανάπτυξης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων ώστε να εξασφαλισθεί η απαιτούμενη υπερούγχρονη, ανεξάρτητη και αξιόπιστη εμπειρογνομosύνη προς στήριξη των πολιτικών της Ένωσης στα πεδία της ασφαλείας των πυρηνικών αντιδραστήρων και του κύκλου καυσίμου, των πυρηνικών διασφαλίσεων και της προστασίας. Η παροχή πελατοκεντρικής υποστήριξης στην πολιτική της Ένωσης που υπογραμμίζεται στην αποστολή του ΚΚΕρ θα συμπληρωθεί με προδραστικό ρόλο στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, με την ανάληψη ερευνητικών δραστηριοτήτων υψηλής ποιότητας σε στενή επαφή με τη βιομηχανία και με άλλους φορείς καθώς και με την ανάπτυξη δικτύων με δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα στα κράτη μέλη.

Δραστηριότητες

1. Διαχείριση πυρηνικών αποβλήτων και επιπτώσεις στο περιβάλλον: εστίαση στον περιορισμό των αβεβαιοτήτων και την επίλυση των ανοιχτών θεμάτων σχετικά με τη διάθεση αποβλήτων, με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικών λύσεων για τη διαχείριση αποβλήτων υψηλής ραδιενέργειας σύμφωνα με τις δύο βασικές επιλογές (άμεση διάθεση ή διαχωρισμός και μεταστοιχείωση). Θα αναπτυχθούν επίσης δραστηριότητες για βελτίωση της κατανόησης και της μοντελοποίησης των φυσικών, χημικών και θεμελιωδών ιδιοτήτων των ακτινιδών καθώς και της βάσης δεδομένων για πυρηνικά δεδομένα αναφοράς υψηλής ακρίβειας και για μη πυρηνικές εφαρμογές (π.χ. ιατρικές). Για διεύρυνση των προσπαθειών ακτινοπροστασίας, θα υπάρξει περαιτέρω ανάπτυξη περιβαλλοντικών μοντέλων διασποράς ραδιοϊσοτόπων σε συνδυασμό με δοκιμές περιβαλλοντικής ραδιενέργειας για την εναρμόνιση των εθνικών διαδικασιών και συστημάτων παρακολούθησης.
2. Η πυρηνική προστασία θα συμβάλει στην υλοποίηση της έρευνας για την ασφάλεια των κύκλων καυσίμου, με εστίαση πρωτίστως στην ασφάλεια των αντιδραστήρων των μονάδων που υπάρχουν ήδη στην Ένωση. Η έρευνα θα ασχοληθεί επίσης με την ασφάλεια των νέων αντιδραστήρων με καινοτόμο σχεδιασμό, την ασφάλεια και τις διασφαλίσεις σε καινοτόμους κύκλους καυσίμου και θα παρατείνει την καύση νέων τύπων καυσίμων. Θα επιδιωχθεί επίσης η ανάπτυξη απαιτήσεων ασφαλείας και προηγμένων μεθόδων αξιολόγησης για συστήματα αντιδραστήρων που θα συντελέσουν στην πυρηνική ασφάλεια στην Ευρώπη. Επιπλέον, το ΚΚΕρ θα συντονίζει την ευρωπαϊκή συνεισφορά στην πρωτοβουλία E&A του διεθνούς φόρουμ γενεάς IV, ενεργώντας ως παράγοντας ενοποίησης και διάδοσης της έρευνας στο εν λόγω πεδίο. Θα παράσχει επίσης επιστημονική εμπειρογνομosύνη σχετικά με πυρηνικά συμβάντα και ατυχήματα.
3. Πυρηνική προστασία, περαιτέρω στήριξη της εκπλήρωσης των δεσμεύσεων της Κοινότητας, ιδίως ανάπτυξη μεθόδων για τον έλεγχο των μονάδων κύκλου καυσίμου, την υλοποίηση του πρόσθετου πρωτοκόλλου, συμπεριλαμβανομένων περιβαλλοντικής δειγματοληψίας και ολοκληρωμένων διασφαλίσεων, καθώς και την πρόληψη παράνομων δραστηριοτήτων που συνδέονται με το λαθρεμπόριο πυρηνικών και ραδιενεργών υλικών, συμπεριλαμβανομένης της πυρηνικής εγκληματολογίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Υπό την επιφύλαξη των κανόνων συμμετοχής που έχουν θεσπισθεί για την εφαρμογή του προγράμματος-πλαisiού, η Κοινότητα θα χορηγεί χρηματοδοτική υποστήριξη σε δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης καθώς και σε δραστηριότητες επίδειξης στα ειδικά προγράμματα, μέσω μιας σειράς μηχανισμών χρηματοδότησης. Οι μηχανισμοί αυτοί θα χρησιμοποιούνται, είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά, για τη χρηματοδότηση των διαφορετικών τύπων δράσεων που καλύπτει το πρόγραμμα-πλαίσιο.

1. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΥΝΤΗΞΗΣ

Λόγω της ιδιαιτερότητας των δραστηριοτήτων έρευνας που αφορούν την ενέργεια σύντηξης, απαιτείται η εφαρμογή ειδικών ρυθμίσεων. Για τη χρηματοδοτική υποστήριξη των δραστηριοτήτων έρευνας στο πεδίο της ενέργειας σύντηξης, θα ακολουθούνται οι διαδικασίες που προβλέπονται:

- 1.1. σε συμβάσεις σύμπραξης μεταξύ της Επιτροπής και κρατών μελών ή πλήρως συνδεδεμένων τρίτων κρατών ή μεταξύ της Επιτροπής και οργανισμών εγκατεστημένων σε κράτη μέλη ή σε πλήρως συνδεδεμένα τρίτα κράτη, που συνομολογούνται για την εκτέλεση μέρους του προγράμματος έρευνας της Κοινότητας στον τομέα της ενέργειας σύντηξης σύμφωνα με το άρθρο 10 της Συνθήκης·
- 1.2. στην ευρωπαϊκή συμφωνία για την ανάπτυξη της σύντηξης (EFDA), μια πολυμερή συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και οργανισμών εγκατεστημένων σε κράτη μέλη και συνδεδεμένες τρίτες χώρες, ή ενεργούντων για λογαριασμό κρατών μελών και συνδεδεμένων τρίτων χωρών, η οποία καθορίζει, μεταξύ άλλων, το πλαίσιο περαιτέρω έρευνας στην τεχνολογία σύντηξης σε συνδεδεμένους οργανισμούς και στη βιομηχανία, τη χρησιμοποίηση των εγκαταστάσεων του JET και την ευρωπαϊκή συμμετοχή στη διεθνή συνεργασία·
- 1.3. στην ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για την υλοποίηση του ITER, που βασίζεται στα άρθρα 45 έως 51 της Συνθήκης·
- 1.4. στις διεθνείς συμφωνίες μεταξύ της Κοινότητας και τρίτων χωρών που αφορούν δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης στο πεδίο της ενέργειας σύντηξης, και ιδίως στις συμφωνίες ITER και ευρύτερης θεώρησης·
- 1.5. σε κάθε άλλη πολυμερή συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ της Κοινότητας και συνδεδεμένων οργανισμών και ιδίως στη συμφωνία περί κινητικότητας του προσωπικού·
- 1.6. στις δράσεις επιμερισμένου κόστους για υποστήριξη και προώθηση της έρευνας στο πεδίο της ενέργειας σύντηξης, οι οποίες αναλαμβάνονται σε συνεργασία με οργανισμούς εγκατεστημένους σε κράτη μέλη ή σε χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα-πλαίσιο με τις οποίες δεν υφίσταται σύμβαση σύμπραξης.

Επί πλέον των ανωτέρω δραστηριοτήτων, είναι δυνατόν να αναλαμβάνονται δράσεις ενίσχυσης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, υποτροφίες, ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες για τις υποδομές καθώς και δράσεις ειδικής στήριξης, με σκοπό ιδίως τον συντονισμό των δραστηριοτήτων έρευνας στο πεδίο της ενέργειας σύντηξης, την εκπόνηση μελετών προς υποστήριξη των δραστηριοτήτων αυτών και τη στήριξη των δημοσιεύσεων, της ανταλλαγής πληροφοριών και της κατάρτισης με σκοπό την προώθηση της μεταφοράς τεχνολογίας.

2. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΕ ΆΛΛΑ ΠΕΔΙΑ

Οι δραστηριότητες που αναλαμβάνονται, βάσει του προγράμματος-πλαisiού, σε πεδία εκτός της ενέργειας σύντηξης, θα χρηματοδοτούνται μέσω σειράς μηχανισμών χρηματοδότησης. Οι μηχανισμοί αυτοί θα χρησιμοποιούνται, είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά, για τη χρηματοδότηση των διαφορετικών τύπων δράσεων που καλύπτει το πρόγραμμα-πλαίσιο.

Στις αποφάσεις περί ειδικών προγραμμάτων, προγραμμάτων εργασιών και προσκλήσεων υποβολής προτάσεων θα προσδιορίζονται, κατά περίπτωση:

- ο (οι) μηχανισμός(οι) που θα χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση των διαφόρων κατηγοριών δράσεων,
- οι κατηγορίες συμμετεχόντων (όπως ερευνητικοί οργανισμοί, πανεπιστήμια, βιομηχανία, δημόσιες αρχές) που μπορούν να επωφεληθούν από τους προβλεπόμενους μηχανισμούς χρηματοδότησης,
- οι τύποι δραστηριοτήτων (έρευνα, ανάπτυξη, επίδειξη, κατάρτιση, διάδοση, μεταφορά γνώσεων ή άλλες συναφείς δραστηριότητες) που μπορούν να χρηματοδοτηθούν.

Στις περιπτώσεις όπου προβλέπονται περισσότεροι του ενός μηχανισμοί χρηματοδότησης, τα προγράμματα εργασιών είναι δυνατόν να διευκρινίζουν τον μηχανισμό χρηματοδότησης που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για το εκάστοτε θεματικό αντικείμενο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

Οι μηχανισμοί χρηματοδότησης είναι οι εξής:

α) Για τη χρηματοδοτική υποστήριξη δράσεων που υλοποιούνται κυρίως βάσει προσκλήσεων υποβολής προτάσεων:

1. Συνεργατικά έργα

Χρηματοδοτική υποστήριξη ερευνητικών έργων που εκτελούνται από κοινοπραξίες εταιρών προερχόμενων από διαφορετικές χώρες και τα οποία έχουν ως στόχο την ανάπτυξη νέων γνώσεων, νέων τεχνολογιών, προϊόντων ή κοινών ερευνητικών πόρων. Το μέγεθος, το πεδίο και η εσωτερική οργάνωση των έργων μπορεί να διαφέρουν, ανάλογα με το εκάστοτε πεδίο ή θεματικό αντικείμενο. Τα έργα μπορούν να εκτείνονται από μικρής ή μεσαίας κλίμακας δράσεις στοχευμένης έρευνας έως μεγαλύτερα έργα ολοκλήρωσης, τα οποία κινητοποιούν σημαντικό όγκο πόρων για την επίτευξη ενός καθορισμένου στόχου. Η υποστήριξη της κατάρτισης και της επαγγελματικής εξέλιξης των ερευνητών θα περιληφθεί στον σχεδιασμό εργασιών των έργων.

2. Δίκτυα αριστείας

Χρηματοδοτική υποστήριξη κοινών ερευνητικών προγραμμάτων, τα οποία εκτελούνται από περισσότερους του ενός ερευνητικούς οργανισμούς που ενοποιούν τις δραστηριότητές τους σε ένα δεδομένο πεδίο και υλοποιούν τα προγράμματα από ερευνητικές ομάδες στο πλαίσιο μακροπρόθεσμης συνεργασίας. Για την υλοποίηση αυτών των κοινών ερευνητικών προγραμμάτων θα απαιτηθεί επίσημη ανάληψη δέσμευσης από τους εν λόγω οργανισμούς. Η υποστήριξη της κατάρτισης και της επαγγελματικής εξέλιξης των ερευνητών θα περιληφθεί στον σχεδιασμό εργασιών των έργων.

3. Δράσεις συντονισμού και υποστήριξης

Χρηματοδοτική υποστήριξη δραστηριοτήτων συντονισμού ή υποστήριξης της έρευνας (δικτύωση, ανταλλαγές, διακρατική πρόσβαση σε ερευνητικές υποδομές, μελέτες, διασκέψεις, συνεισφορά κατά την κατασκευή νέας υποδομής κ.λπ.) ή για προώθηση της ανάπτυξης ανθρώπινων πόρων (π.χ. δικτύωση και συγκρότηση προγραμμάτων κατάρτισης). Για την υλοποίηση των συγκεκριμένων δράσεων μπορούν να χρησιμοποιούνται και διαδικασίες άλλες, εκτός προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων.

β) Για την υποστήριξη δράσεων που υλοποιούνται δυνάμει αποφάσεων του Συμβουλίου, που εκδίδονται έπειτα από πρόταση της Επιτροπής, η Κοινότητα θα χορηγεί χρηματοδοτική υποστήριξη σε πρωτοβουλίες μεγάλης κλίμακας και πολλαπλής χρηματοδότησης ως εξής:

— χρηματοδοτική συνεισφορά στην υλοποίηση κοινών επιχειρήσεων βάσει των διαδικασιών και των όρων που προβλέπονται στα άρθρα 45 έως 51 της Συνθήκης,

— χρηματοδοτική συνεισφορά στην ανάπτυξη νέων υποδομών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.

Η Κοινότητα θα εφαρμόζει τους μηχανισμούς χρηματοδότησης σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 139/2012 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2011, περί καθορισμού των κανόνων συμμετοχής επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων στις έμμεσες δράσεις βάσει του προγράμματος-πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κανόνων διάδοσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων (2012-2013) ⁽¹⁾ όσον αφορά τους κανόνες συμμετοχής επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων, τους σχετικούς μηχανισμούς παροχής κρατικών ενισχύσεων, ιδίως το πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της έρευνας και της ανάπτυξης, καθώς και σύμφωνα με τους σχετικούς διεθνείς κανόνες. Σύμφωνα με αυτό το διεθνές πλαίσιο, πρέπει να είναι δυνατή η κατά περίπτωση αναπροσαρμογή του ύψους και της μορφής της χρηματοδοτικής συμμετοχής, ιδίως στις περιπτώσεις που προβλέπεται παρέμβαση και άλλων πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων άλλων πηγών ενωσιακής χρηματοδότησης, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ).

Στην περίπτωση συμμετεχόντων σε έμμεσες δράσεις σε περιφέρειες που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση [περιφέρειες σύγκλισης κατά το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2006, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής ⁽²⁾, συμπεριλαμβανομένων περιφερειών που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία βάσει του στόχου σύγκλισης και περιφερειών που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής, και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, προβλέπεται ενεργοποίηση συμπληρωματικών χρηματοδοτικών πόρων από τα διαρθρωτικά ταμεία, όταν και όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

3. ΑΜΕΣΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ — ΚΟΙΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ

Οι δραστηριότητες της Κοινότητας που θα υλοποιηθούν από το JRC αναφέρονται ως άμεσες δράσεις, σύμφωνα με την απόφαση 2012/95/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με το ειδικό πρόγραμμα προς εκτέλεση με άμεσες δράσεις από το Κοινό Κέντρο Ερευνών, με το οποίο υλοποιείται το πρόγραμμα -πλαίσιο δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και εκπαίδευσης (2012 έως 2013) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

⁽²⁾ ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 25.

⁽³⁾ Βλέπε σελίδα 40 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.